

предприятий [7]. Эти загрязняющие вещества попадает также в воду, почву, и в дыхательные пути человека. В условиях повышенной влажности и загазованности, безветренную погоду образуются смоги. Смог является большой проблемой во многих мегаполисах мира. Он особенно опасен для детей, пожилых людей и людей с пороками сердца и лёгких, больных бронхитом, астмой, эмфиземой. Смог может стать причиной одышки, затруднения и остановки дыхания, бессонницы, головных болей, кашля. Также он вызывает воспаление слизистых оболочек глаз, носа и гортани, снижение иммунитета. Во время смога часто повышается количество госпитализаций, рецидивов и смертей от респираторных и сердечных заболеваний. Также заводы и фабрики, как и автомобили, являются значительными источниками воздействия на живые организмы шумов и вибраций, ввиду структуры устаревших технологий, и несколько неправильного дизайна.

Таким образом, для улучшения экологического состояния в городах необходимо:

- 1) Мониторинг качества атмосферы;
- 2) Усиление законодательства в сфере защиты окружающей среды;
- 3) Система штрафов для восстановления окружающей среды;
- 4) Улучшение качества работы двигателей внутреннего сгорания и топлив, с меньшим количеством выбросов вредных веществ;
- 5) Внедрение новых экологических технологий на производствах;
- 6) Развитие экологического образования;
- 7) Выделение бюджета на развитие экологических технологий;
- 8) Международное сотрудничество в сфере защиты окружающей среды.

Перелік посилань

1. <http://vse.media/v-ukraine-vyiroslo-kolichestvo-avto>
2. <http://auto.bigmir.net/autonews/autoworld/1528164-Skol-ko-avtomobilej-prihoditsja-na-1000-ukraincev>
3. http://kh.ukrstat.gov.ua/upload/infografika/inf_dem_18.pdf
4. <https://carspec.info/vyhlopnyye-gazy>
5. <https://www.medmir.com/content/view>
6. https://spravochnick.ru/ekologiya/akusticheskoe_zagryaznenie_okruchayusch
7. <https://musorish.ru/zagryazneniya-vozduha-promyshlennymi-predpriyatiyami>

АНАЛІЗ МЕХАНІЗМІВ ЕКОЛОГО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Доповідач – Карпенко К.Є., маг.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасна економіка як складова екологічної системи щодо подальшого розвитку досягла граничної межі. Загострення екологічних проблем у світі

набуло глобального характеру. Масштабне забруднення навколишнього середовища не знає державних кордонів. Повітряними масами перекидаються десятки тисяч тонн забруднюючих речовин, які є джерелами кислотних опадів. Шкідливі і небезпечні речовини, які попадають у водні джерела розповсюджуються на великі території річок, морів, океанів. Широке використання в промисловості і побуті фреонів призводить до руйнування озонового шару планети. Надмірне, неефективне використання природних ресурсів руйнує компоненти навколишнього середовища та цілі екосистеми. Тому природно, що все це призвело до конфлікту двох важливих сфер – економіки та екології. Настав час, коли екосистема планети не спроможна подолати антропогенне навантаження і стає зрозумілим, що без інвестиційних ресурсів, поліпшення їх джерел надходжень та оптимізації напрямів їх вкладення неможливо досягти позитивних результатів в галузі охорони навколишнього природного середовища, збереження екосистеми планети.

Здійснення інвестиційної діяльності в сучасних умовах передбачає забезпечення збалансованості між екологічними обмеженнями, що виступають лімітуючими факторами економічного зростання, та величиною інвестиційного потенціалу як одного з факторів підвищення конкурентоздатності вітчизняної економіки. Проте, слід відзначити, що інвестиції на відновлення та поліпшення якості навколишнього середовища потребують тривалого періоду та більших зусиль. Вони повинні здійснюватися системно у часі і просторі.

Одержати інвестиції в Україні досить складно і дуже важко залучити інвестиції на екологічні цілі, так як вони досить витратні і, як правило не дають прямого економічного ефекту. Разом з тим, розвитку вітчизняної економіки значною мірою повинна сприяти ефективна інвестиційна діяльність усіх суб'єктів господарювання, оскільки за будь-яких умов вона створює матеріальну базу суспільства і сприяє добробуту населення. Для того, щоб отримати можливості вкладати інвестиції в екологічну сферу потрібно мати ефективну економіку та сприятливий інвестиційний клімат.

Інвестиційні та інноваційні процеси, як правило, взаємопов'язані. Під інноваційною діяльністю розуміють обов'язкову появу нової продукції на ринку, значить вона не може обійтися без виробництва, яке в будь-якому випадку буде негативно впливати на навколишнє середовище. Підприємства, які орієнтуються на екологічні інновації, є важливими учасниками ринку екологічних товарів і послуг. Сегментом загального ринку інновацій є ринок екологічних інновацій, тому важливим для нього є інтереси споживачів. Інтерес у споживачів до екологічних інновацій може проявлятися тільки тоді, коли вони не байдужі до екологічних проблем, зацікавлені в потребах споживати екологічно чисті продукти, проживати в екологічно чистому середовищі. Таким чином, на ринку екологічних товарів і послуг формується попит і пропозиція на різні види екологічних інновацій.

Зв'язок – інновація – виробництво – навколишнє середовище – це взаємопов'язана система, в якій ступінь розвитку кожного в загальному визначає характер економічного розвитку, рівень добробуту людини.

Збереження підприємством положення на ринку можливо у двох випадках: або за рахунок зниження собівартості або за рахунок випуску нового продукту з поліпшеними характеристиками. Проте їх можна об'єднати. Зниження негативного впливу діяльності підприємств на навколишнє середовище призводить, з одного боку, до зменшення платежів за його забруднення, а значить і собівартості, з іншого боку, продукт, який вироблений з меншим навантаженням на навколишнє середовище за визначенням є більш якісним.

Показник рівня негативного впливу на навколишнє середовище нині взагалі перетворився в одних із основних в системі характеристик якості продукту. Відповідно, конкурентоспроможність (основна характеристика інноваційної економіки) на вільному ринку зростає, якщо вдається знизити негативний вплив на навколишнє середовище в процесі виробничої діяльності. В сучасних умовах навіть найкращі технологічні рішення, які розроблені без урахування можливості прогресивного зниження негативного впливу на навколишнє середовище приречені на комерційну невдачу, тобто такі новації не стануть інноваційною продукцією і не попадуть на ринок.

Для досягнення економічної ефективності та екологічного результату на ринку екологічних інновацій застосовують різні інструменти регулювання екологічно орієнтованого інноваційного розвитку, які складають відповідні мотиваційні механізми. Дієві мотиваційні механізми повинні розроблятися так, щоб пропозиція інновацій перевищувала попит на них. У такій ситуації існуватиме конкуренція наукових розробок, яка дозволить підвищити конкурентоспроможність майбутньої продуктової інновації. [2]

На шляху запровадження національної інноваційно-інвестиційної діяльності в екологічній сфері накопичилося чимало перепон, а саме:

- недосконалість правової бази та законодавчого забезпечення інноваційної діяльності, недостатня правова база захисту інвестицій;

- недостатній рівень фінансового забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності в екологічній сфері;

- неефективне використання наявних фінансових ресурсів для реалізації державної інноваційно-інвестиційної політики;

- складна податкова система, неефективна банківська;

- відсутність сучасних методів управління інвестиційними процесами та системного інформаційного забезпечення інвестицій, нерозвиненість ринкової інфраструктури;

- корупція і бюрократія при вирішенні питань здійснення інвестиційної діяльності, низький рівень відносин між підприємствами-партнерами, низька активність населення та ін.;

- повільне формування ринку інноваційної екологічної продукції та недостатній на її попит.

Отже, в структурі всі ці причини ведуть до становлення несприятливих умов здійснення екологічно спрямованої інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. Крім того, в системі нових економічних відносин важливим чинником є екологічно збалансований інноваційний розвиток суспільства, який в Україні

знаходиться на стадії формування. Слід зазначити, що найбільш важливим для розвитку інновацій в галузі екології – забезпечення фінансовими ресурсами. Фінансовий механізм відіграє важливу роль в системі управління високо розвинутими економіками, забезпечуючи їх інноваційну направленість.

Інвестиційних ресурсів для України, які можуть бути направлені на розвиток інноваційної діяльності в екологічній сфері явно недостатньо. У населення держави немає серйозних накопичень, значить, доходи громадян неможливо розглядати як значний інвестиційний ресурс, яким він є в розвинутих ринкових країнах. При низьких доходах населення не може бути повноцінним інвестором. Крім того, багато підприємств мають невисоку рентабельність і недостатню ефективність і також не можуть здійснювати великомасштабне інвестування, а значить нарощувати податкову базу, тобто збільшувати бюджет, з тим, щоб збільшити інвестиційні ресурси держави.

Основні напрями державної політики підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності в екологічній сфері повинні передбачати:

- надання юридичних, ділових та інших послуг, допомога в пошуку партнерів, укладення угод під державні гарантії;
- створення спеціалізованих державних дослідницьких інститутів, лабораторій, центрів розвитку екологічно спрямованого виробництва;
- здійснення різноманітних програм, спрямованих на підвищення активізації інноваційного бізнесу в галузі екології у межах єдиної державної програми;
- державне замовлення на проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, які забезпечують початковий попит на екологічні інновації;
- стимулювання інноваційних рішень окремими фірмами з боку державних фінансових установ та інших органів державної влади; 9 здійснення податкової реформи з метою заохочення інвесторів до довгострокового фінансування та кредитування інвестиційних проектів;
- подальше удосконалення відносин власності, процесів приватизації та розвитку малого і середнього бізнесу;
- екологічне виховання, освіта, реклама, пропаганда;
- створення сприятливого інвестиційного клімату для вітчизняного та іноземного інвестора.

Таким чином, реалізація основних напрямів державної підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності в екологічній сфері може бути закріплена шляхом інноваційних перетворень за одночасної активізації діяльності всіх учасників інвестиційного процесу: державних інституцій, вітчизняних та зарубіжних інвесторів, фінансових посередників та інших учасників інвестиційного ринку на ринку інноваційних товарів екологічного спрямування.

Перелік посилань

1. Л. Селезнєва Інноваційно-інвестиційна діяльність в екологічній сфері // вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, ЕКОНОМІКА. 124/125/2011. – С. 76-78.

Науковий керівник – Желновач Г.М., доц., к.т.н.

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ОХОРОНИ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Доповідач – Клімова А.О., ст.,

*Науковий керівник – Ковальова О.М., доц., к.т.н.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
anna.gaidenko36@gmail.com*

Законодавство України щодо водних ресурсів складають Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном", Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод" та ін.

Основним законодавчим актом України щодо охорони водних ресурсів є Водний Кодекс України.

Статтею 3 Водного Кодексу України (ВКУ) встановлюється, що всі водні об'єкти на території України складають її водний фонд. До водного фонду України належать: поверхневі води; підземні води та джерела; внутрішні морські води та територіальне море.

Відповідно до ст. 5 ВКУ розрізняють водні об'єкти загальнодержавного і місцевого значення. До водних об'єктів загальнодержавного значення відносяться: внутрішні морські води, територіальне море, а також акваторії морських портів; підземні води, які є джерелом централізованого водопостачання; поверхневі води (озера, водосховища, річки, канали), що знаходяться і використовуються на території більш як однієї області, а також їх притоки всіх порядків; водні об'єкти в межах територій природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, а також віднесені до категорії лікувальних. До водних об'єктів місцевого значення належать: поверхневі води, що знаходяться і використовуються в межах однієї області і які не віднесені до водних об'єктів загальнодержавного значення; підземні води, які не можуть бути джерелом централізованого водопостачання.

Водні об'єкти є виключно власністю Українського народу і надаються тільки у користування (ст. 6 ВКУ).